

108261 - Instemmingsgeschil samenvoeging klassen. Het betreft een wijziging van het schoolplan waarvoor de MR instemmingsrecht heeft; het besluit is nietig en mag niet uitgevoerd worden.

UITSPRAAK

in het geding tussen:

de deelraad van [school], gevestigd te [vestigingsplaats], verzoeker, hierna te noemen de DR
gemachtigde: de heer mr. M.H. Horst

en

[bevoegd gezag], gevestigd te [vestigingsplaats], verweerder, hierna te noemen het bevoegd
gezag

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Bij verzoekschrift van 8 juni 2018, ingekomen op 11 juni 2018 en aangevuld op 10 juli 2018, heeft de DR een geschil in de zin van artikel 32 lid 4 Wet medezeggenschap op scholen (verder: Wms) aan de Commissie voorgelegd met betrekking tot het besluit van de rector [school] van 2 oktober 2017 om de groepen 5 en 6 [vak 2] vanaf de krokusvakantie samen te voegen en voor het schooljaar 2018-2019 zowel klas 5 en 6 [vak 1] als klas 5 en 6 [vak 2] samen te voegen.

Verweerder heeft een verweerschrift met bijlagen ingediend, ingekomen op 2 juli 2018.

De mondelinge behandeling van het geschil vond plaats op 12 juli 2018.

De DR werd ter zitting vertegenwoordigd door [voorzitter DR], voorzitter DR, en [lid DR], lid DR, bijgestaan door de gemachtigde van de DR, die vergezeld werd door zijn kantoorgenoot, mevrouw mr. T Koenders.

Het bevoegd gezag werd ter zitting vertegenwoordigd door [voorzitter CvB], voorzitter College van Bestuur, [lid van de schoolleiding], lid van de schoolleiding [school], en [medewerkers juridische zaken], medewerker juridische zaken van het bevoegd gezag.

2. FEITEN

[bevoegd gezag] is een stichting voor interconfessioneel onderwijs en is op 1 augustus 2012 ontstaan. De Stichting heeft het gezag over 23 scholen voor voortgezet onderwijs in [3 vestigingsplaatsen]. Een van deze scholen is [school]; een christelijke school voor voortgezet onderwijs die havo, vwo en gymnasium biedt. Op de school zitten rond de 1100 leerlingen. [bevoegd gezag] kent één brinnummer voor haar scholen. De verschillende scholen hebben alle een deelraad. De bevoegdheden van de deelraden zijn neergelegd in het [deelraadreglement] (verder: deelraadreglement). Namens het bevoegd gezag voert de directie het overleg met de DR. Het bevoegd gezag heeft voor het schooljaar 2017-2018 besloten de klassen 5 en 6 [vak 2] per

1 augustus 2017 samen te voegen. Op 26 september 2017 heeft de DR heeft tegenover het bevoegd gezag een beroep op de nietigheid van dit besluit gedaan. Bij besluit van 2 oktober 2017 heeft de rector de maatregel teruggedraaid, maar daarbij aangegeven dat met ingang van de krokusvakantie de groepen weer worden samengevoegd. Voorts heeft hij aangegeven dat voor het schooljaar 2018-2019 zowel de klassen 5 en 6 [vak 1] als de klassen 5 en 6 [vak 2] worden samengevoegd en dat hij gedifferentieerd werken voor dit vak zal stimuleren.

De DR is van oordeel dat dit besluit een instemmingsplichtig besluit betreft en heeft, omdat het bevoegd gezag de DR niet om instemming heeft gevraagd, bij e-mail van 10 november 2017 tegenover het bevoegd gezag een beroep gedaan op de nietigheid daarvan.

Het bevoegd gezag heeft in afwachting van een uitspraak van de Commissie geen uitvoering aan zijn besluit gegeven.

3. STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Standpunt DR

De DR stelt dat voor het besluit van 2 oktober 2017 tot het samenvoegen van de lessen [vak 2] en [vak 1] instemming van de DR vereist is. De basis hiervoor is artikel 21, aanhef en onder b van het deelraadreglement. Dit artikel luidt: "Het bevoegd gezag behoeft de voorafgaande instemming van de raad voor de door hem voorgenomen besluiten met betrekking tot: b. vaststelling of wijziging van het schoolplan dan wel het leerplan of de onderwijs- en examenregeling en het zorgplan". Het bevoegd gezag had voor dit besluit de voorafgaande instemming van de DR moeten vragen gezien de uitspraak van de Commissie van 10 mei 2016, met zaaknummer 107152. De zesde klas vwo heeft een verplicht examenprogramma voor het vak [vak 2], waarvan hoogstens 25% geschikt is voor de leerstof van de vijfde klas. De stof die behandeld moet worden in vwo 5 en 6 ligt ver uit elkaar. Door het beperkte aantal uren [vak 2] in klas 2 tot en met 4 moet in 5 vwo klas de basiskennis van de leerlingen nog worden uitgebreid en afgerond. De huidige 4 uur per week zijn eigenlijk al ontoereikend. De stof is zo abstract en moeilijk, dat zelfstandig werken door de leerlingen zonder docent niet toereikend is. De samenvoeging van de groepen betekent in de praktijk een halvering van de effectieve lestijd en is dus een wijziging van de bestaande lessentabel. Er is niet slechts sprake van een organisatorische wijziging van het lesrooster, zoals het bevoegd gezag stelt. Het besluit heeft immers ook consequenties voor de formatie en het schoolplan.

De DR verzoekt de Commissie het bevoegd gezag de plicht op te leggen zich te onthouden van handelingen die strekken tot uitvoering of toepassing van het besluit van 2 oktober 2017.

Standpunt bevoegd gezag

[school] heeft al enkele jaren problemen met het sluitend krijgen van de exploitatie. De hoofdoorzaak hiervan is het aanbieden van teveel onderwijsuren. Daar komt bij dat in de bovenbouw er veel onrendabele uren zijn.

Het samenvoegen van groepen is niet een wijziging van de lessentabel of van het schoolplan. Voor een medezeggenschapsbevoegdheid op het besluit zijn geen aanknopingspunten te vinden. Het samenvoegen heeft geen gevolgen voor de lessentabel omdat het aantal uren dat de leerlingen in het komende schooljaar [vak 1] en [vak 2] ontvangen gelijk blijft. Het enige verschil is dat de betrokken leraren aan een kleine klas gedifferentieerd les gaan geven.

De motieven voor samenvoeging zijn van bedrijfseconomische aard. Het besluit heeft uiteindelijk invloed op de formatie, omdat er minder fte zal worden uitgegeven. Het formatieplan ligt nog ter instemming bij de DR. Bovendien gaat het om een tijdelijke maatregel en ook om deze reden heeft de DR geen instemmingsrecht.

Het samenvoegen is didactisch goed mogelijk; dit is ook bevestigd door een door de school geraadpleegde didacticus. Ook zal de school zorgvuldig monitoren hoe het gaat met de klas. Indien nodig zullen de leerlingen extra ondersteuning van de school ontvangen. Het gaat dan om maatwerkoplossingen.

4. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

Bevoegdheid en ontvankelijkheid

Artikel 32 lid 3 Wms bepaalt dat een instemmingsplichtig besluit dat is genomen zonder instemming van de medezeggenschapsraad of zonder instemming van de Commissie, nietig is indien de medezeggenschapsraad tegenover het bevoegd gezag schriftelijk een beroep op de nietigheid heeft gedaan. Dit dient de medezeggenschapsraad binnen zes weken te doen nadat het bevoegd gezag het besluit heeft genomen. De DR heeft, nadat hij op 2 oktober 2017 kennis heeft genomen van het besluit van de rector op 10 november 2017, en daarmee tijdig, een beroep op de nietigheid van het besluit gedaan.

Op grond van artikel 32 lid 4 Wms kan een medezeggenschapsraad de Commissie verzoeken aan het bevoegd gezag de plicht op te leggen zich te onthouden van handelingen die strekken tot uitvoering of toepassing van een nietig besluit als bedoeld in artikel 32 lid 3 Wms. Artikel 37 Wms bepaalt dat artikel 32 Wms van overeenkomstige toepassing is op een deelraad als bedoeld in artikel 20 lid 1 Wms. Daarmee is de Commissie bevoegd het verzoek van de DR te behandelen.

Partijen zijn verdeeld over de vraag of het besluit tot samenvoegen van de klassen 5 en 6 [vak 1] en [vak 2] ter instemming aan de DR had moeten worden voorgelegd. Slechts indien dit het geval is, is het verzoek van de DR ontvankelijk.

De Commissie is met het bevoegd gezag van oordeel dat door de samenvoeging van de klassen in de lessentabel geen wijziging optreedt. Immers, het in vwo 5 en 6 te geven aantal lessen [vak 2] en [vak 1] wijzigt niet voor de leerlingen.

Het besluit van de rector impliceert echter naar het oordeel van de Commissie een materiele wijziging van het schoolplan. Onder schoolplan verstaat de wetgever: "[...] schoolplan en schoolgids, bevatten de informatie die nodig is voor een dialoog tussen school en omgeving over de kwaliteit van het onderwijs. Deze dialoog met de omgeving is essentieel voor goed onderwijs, want naast bevoegd gezag en personeel zijn nog andere partijen betrokken. In de eerste plaats ouders en leerlingen, maar ook het toeleverend onderwijs en het vervolgonderwijs, schooloverstijgende samenwerkingsverbanden, en in sommige gevallen ook de arbeidsmarkt. De instrumenten en procedures die het bevoegd gezag voor zijn kwaliteitsbeleid kiest, zijn de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag wordt nu verplicht deze keuzes zichtbaar te maken in het schoolplan en de schoolgids. Daarmee laat het bevoegd gezag zien welke invulling het geeft aan de plicht zorg te dragen voor kwaliteit. Door schoolplan en schoolgids krijgen ouders, leerlingen en personeel meer mogelijkheden dan voorheen om invloed uit te oefenen op de kwaliteit van het onderwijs. Het ligt dan ook voor de hand dat in deze

documenten informatie wordt opgenomen die is afgestemd op de behoeften van deze betrokkenen. Door de dialoog tussen de scholen en deze betrokkenen wordt bepaald welke onderwerpen naast de wettelijk verplichte onderwerpen in deze documenten worden opgenomen. Dit wetsvoorstel voorziet op dit punt in een instemmingsrecht van ouders (en leerlingen) en personeel in het kader van de medezeggenschap." (*Kamerstukken II 1996- 1997, 25 459, nr. 3, p. 2*)

De Commissie heeft in haar uitspraak van 10 mei 2016 reeds bepaald, onder verwijzing naar dit Kamerstuk, pagina 11, dat keuzes ten aanzien van de leerstof niet alleen de inhoud van het curriculum omvatten. Ook uit de wijze waarop de leerstof wordt aangeboden en de verdeling van de leerstof per vak per afdeling en per schooljaar, komt het onderwijsbeleid van de school tot uitdrukking.

Uit het verhandelde ter zitting is gebleken dat alle leerlingen van de school in het derde leerjaar bij de keuze van de profielen een disclaimer voorgelegd krijgen waarin staat dat voor een keuzevak een minimum aantal leerlingen van 18 is vereist. Bij minder dan 18 leerlingen kan de school besluiten het keuzevak niet te geven of andere maatregelen te nemen. Voor de vakken [vak 1] en [vak 2] van het gymnasium geldt deze disclaimer echter niet.

De Commissie is van oordeel dat het besluit van de rector om de leerlingen van vwo 5 en 6 gezamenlijk hun lessen in de klassieke talen te laten volgen een dusdanige verandering van werkwijze is, dat deze onlosmakelijk verbonden is met de kwaliteit van het geboden gymnasium onderwijs op de school. Weliswaar worden relatief weinig leerlingen getroffen door het besluit, maar binnen de afstudeerrichting gymnasium ligt dit anders. De wetgever heeft, zo blijkt uit het hierboven geciteerde Kamerstuk, de intentie gehad om via het schoolplan en de instemmingsbevoegdheid van de medezeggenschapsraad hierop, het bevoegd gezag bij dergelijke ingrijpende besluiten te verplichten de dialoog met ouders, leerlingen en personeel aan te gaan. De samenvoeging van de klassen heeft invloed op de wijze waarop de leerstof wordt aangeboden, de verdeling van de leerstof en de begeleiding van de leerlingen in algemene zin. Daarbij geldt dat de vakken [vak 2] en [vak 1] de kern van de gymnasiumopleiding vormen. Door het samenvoegen van de leerjaren 5 en 6 [vak 2] en [vak 1] raakt de school de kern van de gymnasiumopleiding. Het besluit had dan ook ter instemming voorgelegd moeten worden om op deze wijze de voorgeschreven dialoog te voeren. Dit is te meer het geval omdat de samenvoeging een grote impact kan hebben op de aantrekkingskracht van de opleiding voor toekomstige leerlingen en ouders.

Dat de maatregel incidenteel zou zijn, in het midden latend wat daarvan ook de consequenties voor de bevoegdheid van de DR zouden zijn, volgt de Commissie niet. De samenvoeging was gepland van start te gaan rond maart 2017 en zou bij ongewijzigde voortzetting duren tot augustus 2019. Daarbij is niet te voorzien wat het bevoegd gezag rond augustus 2019 over een eventuele verlenging zou besluiten. Een dergelijke tijdspanne die meer dan een schooljaar omvat kan niet als incidenteel worden beschouwd.

Het geheel overziend oordeelt de Commissie dat de samenvoeging van de klassen 5 en 6 van het gymnasium voor [vak 2] en [vak 1] een aangelegenheid betreft genoemd in artikel 21 onder b van het medezeggenschapsreglement, dat voor zover hier van belang, gelijklopend is aan artikel 10

onder b Wms: “vaststelling of wijziging van het schoolplan dan wel het leerplan of de onderwijs- en examenregeling en het zorgplan”. Aldus heeft de DR op grond van artikel 10 lid 1 aanhef en onder b Wms instemmingsbevoegdheid op dit besluit.

De DR heeft conform artikel 32 lid 3 Wms binnen zes weken nadat de rector zijn besluit had genomen, schriftelijk een beroep op de nietigheid van het besluit gedaan. Het besluit met betrekking tot de samenvoeging van de klassen 5 en 6 [vak 1] en [vak 2] is daardoor nietig.

De Commissie oordeelt het verzoek van de DR ontvankelijk en wijst het verzoek van de DR toe en legt het bevoegd gezag de plicht op zich te onthouden van handelingen die strekken tot uitvoering of toepassing van dit nietige besluit.

5. **BESLISSING**

Op grond van bovenstaande overwegingen legt de Commissie het bevoegd gezag de plicht op zich te onthouden van handelingen die strekken tot uitvoering of toepassing van het nietige besluit tot samenvoegen van zowel klas 5 en 6 [vak 1] als klas 5 en 6 [vak 2] voor het schooljaar 2018-2019.

Vastgesteld te Utrecht op 16 juli 2018 door mr. D.J.B. de Wolff, voorzitter, drs. H.J. van Rooijen en mr. J. Sperling, leden, in aanwezigheid van mr. J.A. Breunesse, secretaris.

mr. D.J.B. de Wolff
voorzitter

mr. J.A. Breunesse
secretaris

Tegen deze uitspraak staat op grond van artikel 36 lid 1 Wms beroep open bij de Ondernemingskamer van het Gerechtshof te Amsterdam, Postbus 1312, 1000 BH Amsterdam. Het beroep wordt ingediend bij verzoekschrift binnen een maand nadat de verzoeker in beroep van de uitspraak op de hoogte is gesteld.